

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/48/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120203910
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120203910.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v právnej veci žalobkyne: T. K., U.. XX.XX.XXXX, F. R. Š. XX, XXX XX D., právne zastúpenej: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: POHOTOVOŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpenej JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava - Karlova Ves, IČO: 42 185 190, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 600,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 20Csp/57/2020 - 33 zo dňa 03.08.2020, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I. a III.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 200 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 1 ods. 1, § 3 ods. 3, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

3. Súd prvej inštancie takto rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobkyňa zo dňa 27.03.2020 domáhala primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa vo výške 600 Eur s poukazom na úspešné uplatnenie porušenia jej práva ako spotrebiteľa v predchádzajúcom spore vedenom pod sp. zn. 9Csp/203/2016, v spojení s rozsudkom sp. zn. 16C/2/2018Vykonaným dokazovaním zistil, že Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 05.10.2017, č. k. 9Csp/203/2016 - 34 určil, že zmluvná podmienka nachádzajúca sa vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru spoločnosti Pohotovosť s.r.o., ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 24.05.2012 v bode 10 je pre svoju neprijateľnosť neplatná. Krajský súd v Prešove vyššie uvedený rozsudok potvrdil.

Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa ako spotrebiteľ bola v predchádzajúcom spore úspešná voči žalovanému, pričom jednoznačne boli konštatované porušenia jej práva ako spotrebiteľa,

boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku. Po zohľadnení uvedených kritérií súd považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200 Eur a preto žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP.

4. Proti rozsudku, okrem výroku II., v celom rozsahu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalovaný považuje vzhľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu požadovanú výšku finančného zadosťučinenia za neprímerane prísnu a založenú na svojoľnom výklade práva. Má za to, že nepostačuje všeobecná konštatácia funkcie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalobca neodôvodnil jasne a určito skutkové okolnosti týkajúceho sa záväzkovo - právneho vzťahu medzi ním a žalovaným. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že žalobca ani nijakým spôsobom netvrdil a nepreukázal, že si žalovaný nesplnil svoju poučovací povinnosť voči žalobcovi. Žalovaný svojim podpisom prejavil svoj súhlas s tým, že bol osobitne poučený o jednotlivých náležitostiach zmluvy. Žalobca v konaní nepreukázal ani nevysvetlil, v čom má primeranosť finančného zadosťučinenia spočívať. Musia byť zohľadnené všetky okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad, teda, či v tomto prípade žalobca utrpel nejakú morálnu ujmu, prípadne v akom rozsahu. Žalovaný považuje finančné zadosťučinenie priznané žalobcovi (200 eur) za poskytujúce ochranu a ospravedlňujúce ľahostajnosť žalobcu. Takto priznané finančné zadosťučinenie nie je možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé, pretože ide len o duplicitné uplatnenie a priznanie sumy finančného zadosťučinenia. Určenie konkrétnej výšky je síce vo výlučnej kompetencii všeobecných súdov, ktoré sú povinné individuálne posúdiť každý jednotlivý prípad s ohľadom na kritéria stanovené v zákone, avšak tieto sú povinné priznať výšku finančného zadosťučinenia aj riadne odôvodniť s poukazom na nemateriálnu ujmu, ktorá spotrebiteľovi vznikla. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové rozhodnutie. Zároveň žiadal úhradu trov konania, ktoré mu vznikli, vrátane trov odvolacieho konania.

5. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

6. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nebolo dôvodné.

7. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

8. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka nebola naplnená.

9. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

10. Podľa ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

11. Podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, vrátane vydania bezdôvodného obohatenia, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť ujmu spotrebiteľovi.

12. Oboznámením sa s obsahom spisu, odôvodnením napadnutého rozhodnutia, zisteným skutkovým stavom, ako aj právnym posúdením uplatneného nároku, odvolací súd konštatuje, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie vo svojej úvahe dospel k správne mu záveru, že po zohľadnení kritérií považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200 eur.

13. V konaní nebolo sporné, že v predchádzajúcich sporoch Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 9Csp/203/2016 a Krajského súdu Prešov sp. zn. 16Co/2/2018, sa žalobkyňa úspešne domohla porušenia jej práva ako spotrebiteľa.

V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi stranami je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa je spotrebiteľka, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

Podľa poslednej vety ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa. Z uvedeného preto vyplýva splnenie predpokladu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia pri uplatnenom porušení práva alebo povinnosti ustanovenej nielen samotným zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa ale aj osobitnými predpismi, v tomto prípade § 53 Občianskeho zákonníka.

14. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od porušovania práv a povinností stanovených normami zameranými na ochranu spotrebiteľa a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Aj keď zákon, ako to už bolo skôr konštatované, nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi

bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci vznik ujmy na strane žalobcu bez akýchkoľvek pochybností vznikol.

15. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Jednou z okolností ovplyvňujúcich rozhodnutie o výške primeraného finančného zadosťučinenia je aj závažnosť a intenzita protiprávneho konania žalovaného a intenzita trvania a rozsahu nepriaznivých následkov u žalobkyne. Súd prvej inštancie sa náležite vyrovnal s otázkou určenia výšky primeraného finančného zadosťučinenia v sume 200,- eur, pričom s týmito dôvodmi sa odvolací súd plne stotožňuje. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní zmluvy o úvere závadne konal. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť podľa odvolacieho súdu najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétna výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a splňať požiadavku primeranosti.

16. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, žalovaný ako dodávateľ sa v zmluvnom vzťahu so žalobcom ako spotrebiteľom dopustil porušenia jeho povinností vyplývajúcich mu z ust. § 53 ods. 1, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pričom ide o zákonné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľa. Žalobkyňa musela iniciovať súdne konanie na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pričom samotné súdne konanie je stresujúcim faktorom, odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia.

17. Za daného stavu, s ohľadom na závažné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné a jeho priznaná výška je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobkyne, zodpovedá svojmu účelu (teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov) pričom vo vzťahu k žalobkyňi - spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené, neprimerané obohacovanie sa.

18. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol skutkové a právne dôvody, pre ktoré považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200 eur. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces. (Pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5 Cdo 218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR z 08.06.2006, I. ÚS 188/06).

19. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania, postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a 262 ods. 1 CSP. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo). Nejde o procesne neúspešnú žalobkyňu, ak jej bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku, nemožno ju totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Žalobkyňu treba považovať za plne úspešnú, keď mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto z jeho procesného úkonu závisela, výlučne od úvahy súdu. Žalobkyňi však v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).